

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ ЧАСТОЇ ЗМІНИ ВАЛЮТНОГО КУРСУ

Історично першими видами зовнішньоекономічних операцій стали експорт та імпорт. Проте у сучасних умовах поширення набули також інші форми міжнародного бізнесу: зустрічна торгівля, лізинг та ін. При здійсненні зовнішньоекономічної діяльності компанії мають обирати ті форми господарських операцій, які найбільше відповідають поставленим цілям.

На початку становлення міжнародні економічні відносини зводилися переважно до здійснення зовнішньоторговельних операцій. Роль міжнародних торговельних операцій, насамперед, базових зовнішньоторговельних угод, у розвитку світової економіки треба назвати визначальною. Дана тема є актуальною й сьогодні, адже часта зміна валютного курсу значно впливає на здійснення імпортних операцій. В поточному році валютний курс змінювався неймовірно швидкими темпами і, як наслідок, зміни в законодавство вводилися досить часто. На сьогодні курс не має стабільного значення і коливається, тому в майбутньому існує ймовірність нововведень, за якими постійно потрібно слідкувати.

Якщо говорити про сьогоднішній день, то ситуація в країні не одна з найкращих, а навіть навпаки – девальвація гривні, економічна та воєнна криза і, як наслідок, зниження купівельної спроможності населення. За таких умов взагалі дуже важко щось аналізувати і, тим більше, прогнозувати. Від частоті зміни курсу долара відбувається штучна паніка на ринку (рис. 1).

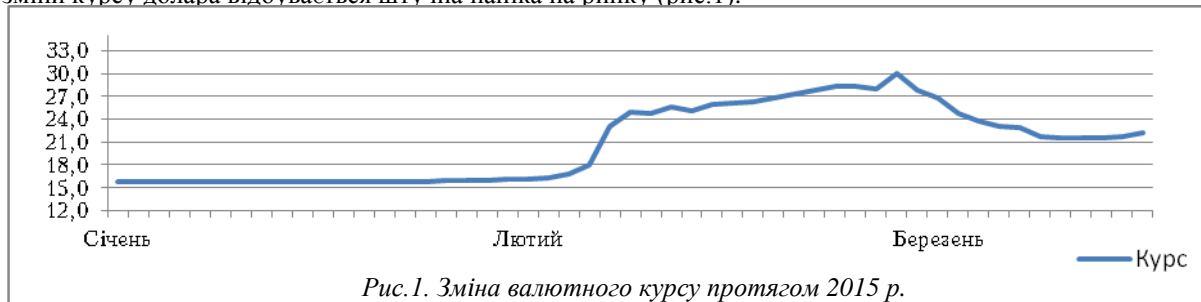

Рис. 1. Зміна валютного курсу протягом 2015 р.

У зв'язку з цим спостерігається зниження імпорту, в основному за рахунок зниження імпорту мінеральних ресурсів і наземного транспорту. Також через загострення відносини з країною-сусідом Росією та підвищенням цін зменшується імпорт газу, але разом з тим Україна знаходить шляхи вирішення даної проблеми і шукає інші країни, які будуть продавати товари за вигіднішими умовами. Так, зменшивши кількість імпортованого газу з Росії, Україна збільшила його кількість з Польщі.

Крім частоті зміни курсу, існує інша і, напевно, гостріша проблема – це те, що не правильно налагоджена система експорту та імпорту. Адже, ми експортуємо та імпортуємо однотипну продукцію. Наприклад, маючи свій газ, ми купуємо його в інших країн і одночасно продаємо його набагато дешевше, ніж купуємо. Така ситуація відбувається не тільки з газом, а також в молочній сфері, сільськогосподарській тощо.

Облік імпортних операцій в Україні також організований не в належному чині. Майже всі імпортні операції здійснюються на умовах передоплати. І якщо після сплаченого авансу було підвищення валютного курсу, то дане явище не береться до уваги. Також другий випадок, коли покупка здійснюється на умовах післяоплати. Розрахунок здійснюється по курсу на дату оприбуткування товару і далі вартість продукції при зміні валютного курсу не переглядається. Оскільки заборгованість постачальнику у іноземній валюті є монетарною статтею, то її перераховують за курсом НБУ на дату балансу та дату погашення, і визначають курсові різниці по ній. Тобто при підвищенні курсу постачальник втрачає кошти і в майбутньому їх ніхто не повертає.

Також дослідження потребує питання контролю зміни валютного курсу і, внаслідок цього, імпортних операцій. Складається таке враження, що контроль в нашій країні відсутній і підприємці при будь-якій можливості використовують дане явище на свою користь. З боку уряду повинна бути прийнята низка законодавчих актів з більш жорсткішими мірами щодо імпорту, з чітко встановленими нормами і захисними бар'єрами якості ввезеної продукції. Одночасно необхідною є підтримка імпортерів і створення для них таких умов, щоб вони відчували себе комфортно і не шукали можливостей порушити закон.